

Briseļē, 18.12.2013.
COM(2013) 893 final

2013/0434 (APP)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA

par tādas pārtikas laišanu tirgū, kas ražota no dzīvnieku kloniem

{SWD(2013) 519 final}

{SWD(2013) 520 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma pamats

Klonēšana ir salīdzinoši jauna metode, ko izmanto, lai pavairotu dzīvniekus bezdzimumvairošanās ceļā, radot gandrīz identiskas klonētā dzīvnieka kopijas, t. i., neradot izmaiņas gēnos.

Pārtikas iegūšanai klonēšana līdz šim nav izmantota. Tomēr saskaņā ar spēkā esošo tiesisko regulējumu uz pārtiku, kas ražota no kloniem, attiecas regula par jauniem pārtikas produktiem¹, un tāpēc pirms tās laišanas tirgū ir jāsaņem atļauja, kuras pamatā ir pārtikas nekaitīguma riska novērtējums.

Komisija 2008. gadā nāca klajā ar priekšlikumu² racionalizēt apstiprināšanas procesu, kas paredzēts regulā par jauniem pārtikas produktiem. Likumdošanas procedūrā likumdevēji vēlējās grozīt šo priekšlikumu un ieviest īpašus noteikumus attiecībā uz klonēšanu³. Tomēr netika panākta vienošanās par šo jauno noteikumu tvērumu un specifiku, un pēc nesekmīgas samierināšanas 2011. gada martā likumdevēji priekšlikumu nepieņēma. Tāpēc Komisijai tika lūgts sagatavot tiesību akta priekšlikumu par klonēšanas izmantošanu pārtikas ražošanā, pamatojoties uz ietekmes novērtējumu, kas veikts neatkarīgi no regulas par jauniem pārtikas produktiem⁴.

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*) secināja, ka no nekaitīguma viedokļa nav konstatētas nekādas atšķirības starp pārtiku, kas ražota no dzīvnieku kloniem un to pēcnācējiem, un pārtiku, kas ražota no tradicionāli audzētiem dzīvniekiem. Tomēr *EFSA* arī norādīja uz dzīvnieku labturības apdraudējumu, kas saistīts ar šīs metodes zemajiem efektivitātes rādītājiem. Tā pēdējo reizi atjaunināja savu atzinumu par dzīvnieku klonēšanu 2012. gadā⁵, ietverot tajā secinājumu, ka pieejamā zinātniskā informācija par klonēšanu ir pilnīgāka, taču šīs metodes efektivitāte joprojām ir zemāka nekā citu pavairošanas metožu gadījumā.

1.2. Priekšlikuma mērķi

Šā priekšlikuma mērķis ir reaģēt uz patērētāju pausto attieksmi pret tādas pārtikas lietošanu, kas ražota no dzīvnieku kloniem.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 27. janvāra Regula (EK) Nr. 258/97, kas attiecas uz jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām.

² Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par jauniem pārtikas produktiem (COM(2007) 872 galīgā redakcija, 14.01.2008.).

³ Komisijas 2010. gada 19. oktobra Ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par dzīvnieku klonēšanu pārtikas ražošanai (COM(2010) 585) tika ierosināts i) uz pieciem gadiem apturēt klonēšanas, klonu un no kloniem ražotas pārtikas izmantošanu; ii) izsekot importētus reproduktīvos materiālus, kas iegūti no kloniem. http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/docs/20101019_report_ec_cloning_lv.pdf.

⁴ Piemēram, Eiropas Parlamenta 2011. gada 6. jūlija rezolūcijā par Komisijas darba programmu 2012. gadam ir prasīts iesniegt tiesību akta priekšlikumu, ar ko aizliedz tirgū laist pārtiku, kura ražota no dzīvnieku kolonijām un to pēcnācējiem: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0327+0+DOC+XML+V0//LV> (Procedūra 2011/2627(RSP), 31. punkts).

⁵ *EFSA* 2012. gada paziņojuma vispārīgie secinājumi 18. lpp. *EFSA* 2012. un 2010. gada paziņojumi: <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/2794.htm> un <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/1784.htm>.

1.3. Tiesiskais regulējums

Dzīvnieku klonēšana ir jauna pārtikas ražošanas metode. Tāpēc patlaban uz pārtiku, kas iegūta no dzīvnieku kloniem, attiecas regula par jauniem pārtikas produktiem. Saskaņā ar šo regulu pārtika, kuras ražošanā izmantotas jaunas metodes, var tirtot tikai tad, ja iepriekš ir saņemta īpaša atļauja. Šīs pirmstirdzniecības atļaujas pamatā jābūt labvēlīgam *EFSA* sagatavotam pārtikas nekaitīguma riska novērtējumam. Līdz šim nav iesniegts neviens pieteikums, lai saņemtu atļauju tirtot pārtiku, kas ražota, izmantojot klonēšanas metodi.

1.4. Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem

Šī iniciatīva risina iepriekš minētās problēmas, neradot nevajadzīgu slogu Savienībā un trešās valstīs reģistrētiem lauksaimniekiem, dzīvnieku audzētājiem vai pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem. Šis priekšlikums paredz uz laiku apturēt no kloniem ražotas pārtikas tirgošanu Savienības teritorijā.

Pagaidu aizliegums tirtot no kloniem ražotu pārtiku papildina paralēli noteiktos aizliegumus izmantot klonēšanas metodi lauksaimniecības vajadzībām un tirtot dzīvus klonus. Šis pagaidu aizliegums tirtot no kloniem ražotu pārtiku ir regulāri jāpārskata, lai ņemtu vērā iespējamās izmaiņas patērētāju attieksmē pret klonēšanu, kas saistīta ar bažām par dzīvnieku labturību, un starptautiskās norises.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMA REZULTĀTI

2.1. Apspriešanās process

2.1.1. Apspriešanās metodes un galvenās mērķnozares

Notika apspriešanās ar dalībvalstīm, ieinteresētajām personām un trešo valstu tirdzniecības partneriem.

Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgā komiteja bija galvenais forums, kurā notika diskusijas ar dalībvalstīm. Turklāt visas dalībvalstis aizpildīja īpašu anketu par klonēšanu to teritorijā.

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām notika Pārtikas aprites padomdevējā grupā. Piedalījās divdesmit divas organizācijas, kas pārstāvēja visus attiecīgos sektorus (lauksaimniekus, dzīvnieku audzētājus, pārtikas rūpniecības nozari, mazumtirgotājus, patērētājus un dzīvnieku tiesību aktīvistus). Papildus tika rīkotas piecas tehniskās sanāksmes ar organizācijām, kas pārstāvēja lauksaimniekus, dzīvnieku audzētājus un pārtikas rūpniecības nozari.

15 lielākajiem trešo valstu tirdzniecības partneriem tika nosūtīta īpaša anketa, uz kuru atbildes sniedza 13.

Sabiedriskā apspriešana notika interaktīvās politikas veidošanas iniciatīvas ietvaros 2012. gada martā. Šim rīkam ir aptuveni 6000 abonenti, no kuriem atbildēja 360⁶.

Par klonēšanas tēmu tika veikti divi Eirobarometra apsekojumi: 2008. gada īpašais apsekojums par klonēšanu⁷, kas tika veikts 27 dalībvalstīs, un 2010. gada

⁶ No tiem: 34 pārstāvēja profesionālas organizācijas, 34 – nevalstiskas organizācijas, 16 – valsts administrācijas iestādes, 1 – trešo valsti, 9 – uzņēmumus, 26 – akadēmiskās aprindas, 10 – dalībvalstis un 230 bija fiziskas personas.

apsekojums par biotehnoloģiju⁸, kurā bija ietverti konkrēti jautājumi par klonēšanu un kurš tika veikts 27 dalībvalstīs un piecās valstīs ārpus Eiropas Savienības.

Īpašajā ziņojumā⁹, ko 2008. gadā sagatavoja Eiropas grupa par dabaszinātņu ētiku un jaunām tehnoloģijām (*EGE*), tika apšaubīts, ka dzīvnieku klonēšana lauksaimniecības vajadzībām ir attaisnojama, “ņemot vērā ciešanas un veselības problēmas, kas patlaban tiek radītas surogātmātēm un dzīvnieku kloniem”. *EGE* arī secināja, ka “nav pārliecinošu argumentu, kas attaisnotu klonu un to pēcnācēju izmantošanu pārtikas ražošanā”.

2.1.2. Atbilžu kopsavilkums un tas, kā tās ņemtas vērā

Dalībvalstis apstiprināja, ka patlaban Savienībā pārtikas ražošanas vajadzībām dzīvnieki netiek klonēti. Iesaistītie ekonomikas sektori (lauksaimnieki, dzīvnieku audzētāji un pārtikas rūpniecības nozare) norādīja, ka viņi šobrīd nav ieinteresēti ražot pārtiku no dzīvnieku kloniem.

Argentīna, Austrālija, Brazīlija, Kanāda un Amerikas Savienotās Valstis apstiprināja, ka to teritorijā dzīvnieki tiek klonēti, taču nevarēja norādīt, kādā apmērā. Brazīlijā, Kanādā un Amerikas Savienotajās Valstīs klonus reģistrē privātā sektora uzņēmumi. Kanādā juridiskā situācija attiecībā uz klonēšanu ir tāda pati kā Savienībā, t. i., no dzīvnieku kloniem ražota pārtika ir uzskatāma par jauno pārtiku, un pirms tās laišanas tirgū ir jāsaņem atļauja. Argentīna, Austrālija, Brazīlija, Kanāda, Jaunzēlande, Paragvaja un Amerikas Savienotās Valstis norādīja, ka pasākumiem vajadzētu būt balstītiem uz zinātņi. Turklāt tās uzsvēra, ka pasākumiem tirdzniecība būtu jāierobežo tikai tādā mērā, cik nepieciešams, lai sasniegtu likumīgos mērķus.

Savukārt Savienības iedzīvotāji lielākoties pauda negatīvu attieksmi pret klonēšanas metodes izmantošanu, lai iegūtu dzīvniekus lauksaimniecības vajadzībām. Līdz ar to patērētāji negribētu lietot uzturā no kloniem ražotu pārtiku.

Šajā iniciatīvā ņemti vērā apspriešanās rezultāti. Tajā atbilstošā veidā tiek reaģēts uz pamatotām bažām un izvērtētas to pilnvaru robežas, kas Komisijai piešķirtas ar Līgumiem.

2.1.3. Neatkarīgu ekspertu atzinums

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*) 2008. gadā sniedza atzinumu par klonēšanu. Tajā galvenā uzmanība tika pievērsta dzīvnieku kloniem, to pēcnācējiem un no šiem dzīvniekiem iegūtiem produktiem. Šis atzinums tika atjaunināts ar trim paziņojumiem 2009., 2010. un 2012. gadā¹⁰. Pamatojoties uz pieejamiem datiem, *EFSA* konstatēja ar dzīvnieku labturību saistītas problēmas, kas skar surogātmāšu

⁷ Eiropiešu attieksme pret dzīvnieku klonēšanu http://ec.europa.eu/food/resources/docs/eurobarometer_cloning.

⁸ Īpašais Eiroparometrs, Ziņojums par biotehnoloģiju, 2010. gada oktobris http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_341_en.pdf.

⁹ *Ethical aspects of animal cloning for food supply*, 2008. gada 16. janvāris: http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/docs/publications/opinion23_en.pdf.
http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/docs/publications/opinion23_en.pdf.

¹⁰ *Food safety, animal health and welfare and environmental impact of animals derived from cloning by SCNT and their offspring and products obtained from those animals* (atzinums un paziņojumi): <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/767.pdf>;
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/319r.pdf>;
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/1784.pdf>;
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/2794.pdf>.

(kas iznēsā klonus) un klonu veselību. Surogātmātes jo īpaši cieš no placentas disfunkcijas, kas palielina spontāno abortu iespējamību. Tas cita starpā samazina klonēšanas metodes efektivitāti (6–15 % liellopu un 6 % cūku sugu dzīvniekiem) un palielina nepieciešamību implantēt embriju klonus vairākās mātītēs, lai iegūtu vienu klonu. Turklāt klonu anomāliju un pēcnācēja neierastā lieluma dēļ var rasties dzemdību sarežģījumi un iestāties jaundzimušo nāve. Klonēšanas metodei ir raksturīgs augsts mirstības līmenis.

No otras puses, *EFSA* atkārtoti norādīja, ka klonēšana neietekmē no kloniem iegūtas gaļas un piena nekaitīgumu.

2.2. Ietekmes novērtējums¹¹

Pamatojoties uz pieredzi, kas tika gūta 2011. gada martā neīstenotajā likumdošanas procedūrā, un ieinteresēto personu pausto nostāju, tika novērtēti četri risinājumi. 4. risinājums cita starpā paredzēja uz laiku apturēt no kloniem ražotas pārtikas laišanu tirgū.

Pēc visu četru risinājumu izanalizēšanas un to ietekmes un izvirzīto mērķu izvērtēšanas, par šā priekšlikuma pamatu tika saglabāts šis 4. risinājuma elements. Tā ietekme uz Savienības pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem un tirdzniecību ir neliela, jo pārtikas aprītē iesaistītie uzņēmēji nav ieinteresēti tirgot no kloniem ražotu pārtiku, līdz ar to tirdzniecība, ja tā notiks, apjoma ziņā būs nenozīmīga.

Šim risinājumam ir pozitīva ietekme uz iedzīvotājiem: tiks reaģēts uz viņu bažām par dzīvnieku labturību, jo no kloniem ražota pārtika Savienības tirgū netiks laista.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

3.1. Juridiskais pamats

Līgums šīs direktīvas pieņemšanai neparedz citas pilnvaras kā tās, kas paredzētas 352. pantā. Šajā direktīvā ir ņemtas vērā patērētāju bažas par dzīvnieku labturību, kas saistītas ar tādas pavairošanas metodes izmantošanu, kura neietekmē saražotās pārtikas nekaitīgumu vai kvalitāti, taču rada ciešanas dzīvniekiem. LESD 169. pantā Savienība tiek aicināta atbalstīt patērētāju intereses, pieņemot pasākumus, kas atbilstīgi tā 114. pantam paredzēti saistībā ar iekšējā tirgus izveidi. LESD 13. pantā paredzēts, ka, nosakot un īstenojot Savienības iekšējā tirgus politiku, Savienībai un dalībvalstīm jāvelta pienācīga uzmanība dzīvnieku kā jutīgu būtņu labturības prasībām. Saskaņā ar iedibināto judikatūru¹² Līguma 114. panta izvēle par juridisko pamatu ir pamatota, ja pastāv tādas atšķirības starp valstu noteikumiem, kas varētu kavēt iekšējā tirgus darbību. Šo noteikumu var izmantot arī tad, ja mērķis ir novērst šādus tirdzniecības šķēršļus, kas rodas valstu tiesību normu atšķirīgas attīstības dēļ. Tomēr iespējamībai, ka šādi šķēršļi varētu rasties, jābūt reālai, un attiecīgajam pasākumam jābūt vērstam uz to novēršanu. Konkrētajā gadījumā pastāvošas vai iespējamās atšķirības valstu tiesību aktos nav konstatētas. Turklāt 1.1. punktā minētās samierināšanas laikā dalībvalstis puda gatavību piemērot ES līmeņa pasākumus klonēšanas jomā, taču nenorādīja, kādus valsts mēroga pasākumus tās ieviestu, ja ES iniciatīva netiku pieņemta.

¹¹ Sīkāku informāciju sk. pievienotajā ietekmes novērtējumā: Komisijas dienestu darba dokuments SEC (2013) XXX.

¹² Sk., piemēram, lietu C-58/08 *Vodafone* [2010] ECR I-4999. lpp., 32. un 33. punktu un citēto judikatūru.

3.2. Subsidiaritātes princips

Izolēti dalībvalstu pasākumi attiecībā uz pārtiku, kas ražota no kloniem, ja tādi tiku pieņemti, varētu radīt iesaistīto tirgu darbības traucējumus. Turklāt šis pasākums attiecas uz importa kontroli. Tāpēc ir jānodrošina, ka tiek piemēroti vienoti nosacījumi, tādējādi risinot šo jautājumu Savienības līmenī.

3.3. Proporcionalitātes princips

Dzīvnieku klonēšana pārtikas ražošanas vajadzībām nerada labumu patērētājiem, un pārtikas rūpniecības nozare nav ieinteresēta tirgot no kloniem ražotu pārtiku. Arī ieguvums no klonēšanas metodes izmantošanas pārtikas ražošanā tās pašreizējā attīstības stadijā ir neliels. Aizliegums tirgot no kloniem ražotu pārtiku papildina paralēli noteiktos aizliegumus izmantot klonēšanas metodi lauksaimniecības vajadzībām un tirgot dzīvus klonus (dzīvnieku klonus) un ir uzskatāms par pieņemamu un taisnīgu līdzsvaru starp dzīvnieku labturību, iedzīvotāju paustajām bažām un lauksaimnieku, dzīvnieku audzētāju un citu ieinteresēto personu interesēm.

3.4. Juridisko instrumentu izvēle

Ierosinātais tiesību akts ir direktīva. Citi pasākumi nebūtu piemēroti šādu iemeslu dēļ:

- i) direktīva ļauj dalībvalstīm izmantot jau esošos kontroles rīkus, kas piemēroti Savienības noteikumu īstenošanai, un tādējādi samazināt administratīvo slogu;
- ii) tiek uzskatīts, ka ieteikuma tiesību instrumenti nav pietiekami, lai novērstu metodes izmantošanu visā Savienībā.

Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos. Ņemot vērā šajā direktīvā noteiktās ierobežotās juridiskās saistības, šīs direktīvas transponēšanas kontekstā paskaidrojošie dokumenti no dalībvalstīm nav nepieciešami.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šī iniciatīva neietekmē ES budžetu, un tās īstenošanai Komisijā nav nepieciešami papildu cilvēkresursi.

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA**par tādas pārtikas laišanu tirgū, kas ražota no dzīvnieku kloniem**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 352. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) No dzīvnieku kloniem ražota pārtika uzskatāma par pārtiku, kas iegūta, izmantojot jaunu pavairošanas metodi, tāpēc uz to attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 258/97¹³ un pirms tās laišanas tirgū ir jāsaņem atļauja.
- (2) Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (*EFSA*) atzinumā, kas pirmo reizi pieņemts 2008. gada 15. jūlijā un apstiprināts 2009., 2010. un 2012. gadā¹⁴, norādīts, ka no nekaitīguma viedokļa nav konstatētas nekādas atšķirības starp pārtikas produktiem, kas ražoti no veselīgiem dzīvnieku kloniem un to pēcnācējiem, un pārtikas produktiem, kas ražoti no veselīgiem tradicionāli audzētiem dzīvniekiem. Tomēr *EFSA* arī secināja, ka pastāv ar dzīvnieku labturību saistītas problēmas, jo īpaši attiecībā uz surogātmāšu (t. i., dzīvnieku mātišu, kas iznēsā klonus) un pašu klonu veselību¹⁵. *EFSA* secināja, ka surogātmātes cieš no placentas disfunkcijas, kas palielina spontāno abortu iespējamību. Tas cita starpā samazina klonēšanas metodes efektivitāti (6–15 % liellopu un 6 % cūku sugu dzīvniekiem) un palielina nepieciešamību implantēt embriju klonus vairākās mātītēs, lai iegūtu vienu klonu. Turklāt klonu anomāliju un pēcnācēja neierastā lieluma dēļ var rasties dzemdību sarežģījumi un iestāties jaundzimušo nāve. Klonēšanas metodei ir raksturīgs augsts mirstības līmenis.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 27. janvāra Regula (EK) Nr. 258/97, kas attiecas uz jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām (OV L 43, 14.2.1997., 1. lpp.).

¹⁴ Zinātniskās komitejas zinātniskais atzinums *Food safety, Animal Health and Welfare and Environmental Impact of Animals derived from Cloning by Somatic Cell Nucleus Transfer (SCNT) and their Offspring and Products Obtained from those Animals*
<http://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/cloning.htm?wtr=01>.

¹⁵ *Opinion and statements on food safety, animal health and welfare and environmental impact of animals derived from cloning by SCNT and their offspring and products obtained from those animals* (atzinums un paziņojumi):
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/767.pdf>;
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/319r.pdf>;
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/1784.pdf>;
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/2794.pdf>.

- (3) Īpašajā ziņojumā, ko 2008. gadā sagatavoja Eiropas grupa par dabaszinātņu ētiku un jaunām tehnoloģijām (*EGE*)¹⁶, apšaubīts, ka dzīvnieku klonēšana pārtikas ražošanas nolūkā ir attaisnojama, “ņemot vērā ciešanas un veselības problēmas, kas patlaban tiek radītas surogātmātēm un dzīvnieku kloniem”.
- (4) Lielākā daļa Savienības pilsoņu neatzīst klonēšanas izmantošanu pārtikas ražošanai, kā iemeslu minot ar dzīvnieku labturību saistītās problēmas un vispārējus ētiskus apsvērumus. Viņi nevēlas uzturā lietot pārtiku, kas ražota no dzīvnieku kloniem.
- (5) Klonēšanas metodes izmantošana un lauksaimniecības vajadzībām paredzētu embriju klonu un dzīvnieku klonu laišana tirgū pagaidām ir aizliegta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu [numurs] par tādu liellopu, cūku, aitu, kazu un zirgu dzimtas dzīvnieku klonēšanu, kuri tiek turēti un pavairoti lauksaimniecības vajadzībām¹⁷. Tomēr šis aizliegums neattiecas uz dzīvniekiem, kuri tiek turēti un pavairoti citiem mērķiem.
- (6) Lai reaģētu uz patērētāju attieksmi pret klonēšanu, kas saistīta ar bažām par dzīvnieku labturību, ir jānodrošina, lai pārtikas apritē nonāktu no dzīvnieku kloniem ražota pārtika. Ieviešot mazāk ierobežojošus pasākumus, piemēram, pārtikas marķēšanu, iedzīvotāju bažas netiktu pienācīgi ņemtas vērā, jo tādas pārtikas tirdzniecība, kuras ražošanai izmantota metode, kas dzīvniekiem rada ciešanas, joprojām būtu atļauta.
- (7) Atsevišķās trešās valstīs dzīvnieku klonēšana ir atļauta. Tāpēc būtu jāveic attiecīgi pasākumi, lai novērstu to, ka Savienībā tiek importēta pārtika, kas ražota no dzīvnieku kloniem, kuri iegūti šajās trešās valstīs.
- (8) Paredzams, ka zināšanas par klonēšanas metodes ietekmi uz dzīvnieku labturību tiks pilnveidotas. Klonēšanas metode laika gaitā var uzlaboties un tādējādi kļūt pieņemamāka patērētājiem.
- (9) Šajā aktā noteiktie pasākumi samērīgā laikposmā būtu jāpārskata, lai izvērtētu, vai tie pienācīgi palīdz sasniegt izvirzītos mērķus, ņemot vērā pieredzi, ko dalībvalstis guvušas šīs direktīvas piemērošanas gaitā, patērētāju attieksmi pret klonēšanu, kas saistīta ar bažām par dzīvnieku labturību, un starptautiskās norises.
- (10) Līgums šīs direktīvas pieņemšanai neparedz citas pilnvaras kā tās, kas paredzētas 352. pantā. Šajā direktīvā ir ņemtas vērā patērētāju bažas par dzīvnieku labturību, kas saistītas ar tādas pavairošanas metodes izmantošanu, kura neietekmē saražotās pārtikas nekaitīgumu vai kvalitāti, taču rada ciešanas dzīvniekiem. Līguma 169. pantā Savienība tiek aicināta atbalstīt patērētāju intereses, pieņemot pasākumus, kas atbilstīgi tā 114. pantam paredzēti saistībā ar iekšējā tirgus izveidi. Līguma 13. pantā paredzēts, ka, nosakot un īstenojot Savienības iekšējā tirgus politiku, Savienībai un dalībvalstīm jāvelta pienācīga uzmanība dzīvnieku kā jutīgu būtņu labturības prasībām. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas iedibināto judikatūru Līguma 114. panta izvēle par juridisko pamatu ir pamatota, ja pastāv tādas atšķirības starp valstu noteikumiem, kas varētu kavēt iekšējā tirgus darbību. Šo noteikumu var izmantot arī tad, ja akta mērķis ir novērst šādus tirdzniecības šķēršļus, kas rodas valstu tiesību normu atšķirīgas attīstības dēļ¹⁸. Tomēr iespējamībai, ka šādi šķēršļi varētu rasties, jābūt reālai, un attiecīgajam pasākumam jābūt vērstam uz to novēršanu.

¹⁶ *Ethical aspects of animal cloning for food supply*, 2008. gada 16. janvāris
http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/docs/publications/opinion23_en.pdf.

¹⁷ [tiks papildināts pēc teksta pieņemšanas].

¹⁸ Sk., piemēram, lietu C-58/08 *Vodafone* [2010] ECR I-4999. lpp., 32. un 33. punktu un citēto judikatūru.

Konkrētajā gadījumā pastāvošas vai iespējamās atšķirības valstu tiesību aktos nav konstatētas.

- (11) Šajā direktīvā ir respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, un jo īpaši darījumdarbības brīvība. Šī direktīva jāīsteno saskaņā ar šīm tiesībām un principiem,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants
Priekšmets

Šajā direktīvā paredzēti noteikumi par tādas pārtikas laišanu tirgū, kas ražota no dzīvnieku kloniem.

2. pants
Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- a) “klonēšana” ir dzīvnieku pavairošana bezdzimumvairošanās ceļā, izmantojot metodi, ar kuru atsevišķa dzīvnieka šūnas kodols tiek ievietots olšūnā, kurai izņemts kodols, lai radītu ģenētiski identiskus atsevišķus embrijus (“embriju kloni”), kurus pēc tam var implantēt surogātmātēs, lai radītu ģenētiski identisku dzīvnieku populācijas (“dzīvnieku kloni”);
- b) “pārtika” ir pārtika, kas definēta Regulas (EK) Nr. 178/2002¹⁹ 2. pantā.

3. pants
Pagaidu aizliegumi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tirgū netiek laista no dzīvnieku kloniem ražota pārtika.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka dzīvnieku izcelsmes pārtika, kas importēta no trešām valstīm, kurās no kloniem ražotu pārtiku atļauts likumīgi laist tirgū vai eksportēt, tiek laista Savienības tirgū tikai saskaņā ar kādu konkrētu importa nosacījumu, kas pieņemts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 882/2004 48. un 49. pantu, nodrošinot, ka no šīm trešām valstīm uz Eiropas Savienību netiek eksportēta no dzīvnieku kloniem ražota pārtika.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.).

4. pants
Sankcijas

Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro par to valsts noteikumu pārkāpšanu, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Paredzētajām sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām. Dalībvalstis šos noteikumus dara zināmus Komisijai vēlākais līdz [šīs direktīvas transponēšanas dienai] un nekavējoties dara tai zināmus jebkādus turpmākus grozījumus, kas tos ietekmē.

5. pants
Ziņošana un pārskatīšana

1. Dalībvalstis līdz [datums = 5 gadi pēc šīs direktīvas transponēšanas dienas] ziņo Komisijai par pieredzi, ko tās guvušas saistībā ar šīs direktīvas piemērošanu.
2. Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu, ņemot vērā:
 - a) ziņojumus, ko dalībvalstis iesniegušas saskaņā ar 1. punktu;
 - b) izmaiņas patērētāju attieksmē pret klonēšanu, kas saistīta ar bažām par dzīvnieku labturību;
 - c) starptautiskās norises.

6. pants
Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz [datums = 12 mēneši pēc šīs direktīvas transponēšanas dienas]. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmus minēto noteikumu tekstus.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.
2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

7. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no [datums = 18 mēneši pēc šīs direktīvas pieņemšanas].

8. pants
Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.
Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs